

عنوان مقاله:

تحلیلی بر پیامدهای بهره‌برداری بیرویه از منابع آب زیرزمینی در حوضه غرب تالاب جازموریان

محل انتشار:

فصلنامه مدیریت جامع حوزه های آبخیز، دوره 2، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

مسلم سواری - استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاتانی، ایران

حامد اسکندری دامنه - پژوهشگر پسادکتری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه تهران، کرج، ایران

خلاصه مقاله:

در سال های اخیر به دلیل کاهش آبهای سطحی به دلایل مختلف، فشار مضاعفی از طرف کشاورزان برای بهره‌برداری بیشتر از آبهای زیرزمینی صورت گرفته است که این امر پیامدهای بسیاری را برای بخشهای کشاورزی و محیط زیست به دنبال داشته است؛ بنابراین نیاز است کشاورزان و سیاستگذاران این حوضه با یک برنامه‌ریزی جامع و استراتژیک زمینه استفاده ایمن از آبهای زیرزمینی را فراهم کنند و خود را با شرایط جدید سازگار سازند. در این راستا هدف کلی این تحقیق، پیامدهای بهره‌برداری بیرویه از منابع آب زیرزمینی در مناطق روستایی می‌باشد. جامعه آماری تحقیق شامل همهی بهره‌برداران دارای چاههای نیمه عمیق و عمیق، در حوضه غرب تالاب جازموریان در سال ۱۳۹۷ بوده (N: ۶۱۱۲) و با استفاده فرمول نمونه‌گیری کوکران ۱۷۴ نفر برای مطالعه انتخاب شدند. ابزار اصلی تحقیق پرسش نامهای بود که روایی آن توسط گروه متخصصان و پایایی آن توسط ضریب آلفای کرونباخ تایید شد ($\alpha > 0.7$). نتایج ضریب تغییرات برای اولویتبندی پیامدهای بهره‌برداری بیرویه از منابع آب زیرزمینی در بخش کشاورزی بر اساس دیدگاه پاسخ گویان نشان داد که مهمترین پیامدهای بهره‌برداری بیرویه از منابع آب زیرزمینی در بخش کشاورزی در منطقه مورد مطالعه شامل موارد «افزایش پدیده فقر در بلندمدت» و «مدیریت سخت مزرعه» بود. همچنین نتایج تحلیل عاملی اکتشافی در این پژوهش نشان داد که این پیامدها در میان جوامع محلی منطقه در عاملهای محیطی، اقتصادی، اجتماعی و روان شناختی طبقه‌بندی می‌گردند که این چهار عامل در مجموع ۸۵/۷۶ درصد از کل واریانس را تبیین می‌نمایند. ۳۴/۲۳ درصد واریانس باقیمانده مربوط به عواملی بوده که در این تحلیل شناسایی نشده است.

کلمات کلیدی:

تالاب جازموریان، توسعه پایدار، مدیریت آب، منابع آب زیرزمینی، مناطق روستایی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1469089>

